

Bimbo's in limbo

toneel Theatergroep BvdS creëerde een verleidelijke verkleedparade die gaandeweg steeds ongemakkelijker aanvoelt.

door Marijn van der Jagt

Mijn man vond het halverwege saai worden,' zegt een oudere dame die na afloop van *Bimbo* zo vol is van de voorstelling dat ze de makers komt complimenteren, met de betreffende echtgenoot in haar kielzog. 'En toen heb ik tegen hem gezegd: "Inderdaad, het is ook stontvervelend waar vrouwen aan moeten voldoen! Goed dat je dat eens merkt."

Als je ziet wat de vijf actrices van theatergroep Boogaardt/Van der Schoot in *Bimbo* allemaal uit de kast trekken, is saai niet het eerste waar je aan denkt. Ze putten zich bij hun kleurrijke parade van sexy videoclipdanseressen uit in razendsnelle verkleedpartijen en toveren met pruiken en minuscule jurkjes een scala aan verleidelijke vrouwfiguren tevoorschijn. Op een lekker loom dansnummer met een ondeugend scabreuze tekst laten ze die vrouwen traag dansen voor een camera. De beelden die ze creëren op de volop aanwezige flatscreens

Als toeschouwer weet je dat de actrices op de speelvloer jou alleen maar op de rug zien

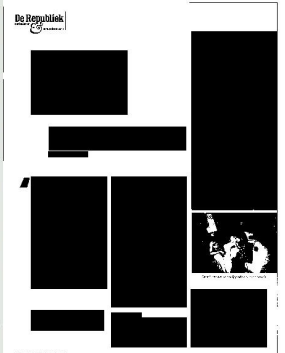
zijn fascinerend: een tikje knullig en overdreven aangezet, maar tegelijk ook opwindend gelikt. Het publiek zit met de rug naar de speelvloer toe, met het gezicht naar zo'n beeldscherm. Achter je hoor je de actrices hijgend rommelen met kledingsstukken en klerhangers. Vóór je ontrolt zich supergecontroleerd een choreografie van suggestief bewegende vrouwenlijven. Maar anders dan een videoclip duurt de film die in *Bimbo* ter plekke wordt vervaardigd ruim een uur. Het lome nummer *My neck, my back* van de r&b-zangeres Khia is via een reeks remixen (van Wessel Schrik) opgerekt; steeds opnieuw horen we de flemende vrouwenstemmen vertellen waar ze gelikt willen worden, en in de ongekuste versie is dat niet alleen hun nek en hun rug. Al die tijd werken de vijf actrices zich zwijsend in het zweet, voor ons en voor de camera. De bimbo's op het beeldscherm ver-

anderen van blond en quasi-onschuldig in donker en dominant, er duiken mannen op tussen de sexy dames (neergezet door gemaskerde actrices) die zich genietend laten vernederen, en in de wisseling van kleding, attributen en decortjes spelen de vijf vrouwen ook nog eens ingenieus met de voor- en de achtergrond van het kader en de beeldduitsnede van hun lichaam.

Bij Ivo Niehe

Maar waar het publiek aanvankelijk wordt betoverd door de magie van deze live-MTV-show en moet grinniken om de rake parodie op de bimbo-parade die we dagelijks op televisie voorbij kunnen zien trekken, bekruip je gaandeweg een ijzige verkillung. 'We hebben genoeg variatie aangebracht, zodat je nét niet gek wordt,' vertelt Suzan Boogaardt, de ene helft van het duo Boogaardt/Van der Schoot (kortweg BvdS) over de opzet van *Bimbo*, die ze componeerden met eindregisseur Sanne van Rijn. 'Maar de voorstelling is een soort fuik, je kunt er niet aan ontsnappen.' Het duo, afkomstig van de Mimeschool, speelt wel vaker een fysiek spel met vrouwbeelden. Met hun uitzinnige ode aan het rondborstige kindvrouwtje Dolly Parton (ondertitel: 'The Art of Being Myself') haalden ze ooit de show van Ivo Niehe, wat een kleinschalige mimeproductie niet vaak overkomt.

De twee performers vergroten op het toneel graag eigenaardigheden uit van het/hun vrouwelijk lichaam. Zo dartelden ze in een van hun voorstellingen over het toneel in ruisende roken met een kier waar een bundeltje stof uitpuilt dat verdacht veel aan binnenste schaamlippen deed denken. Maar de grimmige vasthoudendheid waarmee Bianca van der Schoot en Suzan Boogaardt in *Bimbo* het vrouwelijke lustobject ontleden, is nieuw. Samen met de gastactrices Marie Groothof, Floor van Leeuwen en Erika Cederqvist presenteerden ze in 2010 al een eerste schets van de voorstelling. Het was de uitkomst van hun 'Bimboweek', een onderzoek dat ze dankzij hun tweejarige subsidie los konden doen van een productie die meteen op tournee zou moeten. Ze lazen het boek *Female Chauvinist Pigs* van Ariel Levy, over de toenemende porno-

ficatie van de media en het vrouwbeeld. Suzan Boogaardt: 'We raakten een beetje in de war van dat boek. Want is het nou vooruitgang of achteruitgang dat vrouwen zich zo openlijk als een seksueel wezen presenteren?'

Alles even gelikt

Bianca van der Schoot: 'Wij zijn nog van de Madonna-generatie. Zij was een voorbeeld voor ons in hoe zij liet zien dat een vrouw tegelijk sexy en machtig kan zijn.' De zangeressen in de videoclip van nu kun je ook in die traditie zien; Beyoncé is ook sexy en machtig. Maar bij Madonna was het meer een verkleedpartij, zij droeg lingerie over een mannenkostuum en vergrootte haar borsten met zo'n puntbeha van Jean-Paul Gaultier. Sinds Madonna is dit sexy machtsvertoon van vrouwen in onze beeldcultuur in een stroomversnelling geraakt. De hele dag kun je op muziekzenders, maar ook op billboards en in reclamefilmpjes vrouwen zien in wulpsse poses die hun lichaam op hun verleidelijkst aan de kijker opdringen.

'Alles is explicieter geworden,' constateert Van der Schoot, en samen geven de theatermakers een opsomming van de tekenen die wijzen op een toenemende pornoficatie. 'De houdingen zijn seksueler geworden en uitnodigender, je ziet overal dezelfde orgastische blik, de lichamen zijn bloter – er is minder textiel – maar ook gladder, de lippen opgespoten, de borsten vergroot.' Was er bij Madonna nog sprake van een botsing van beelden, nu is alles even gelikt. 'Het glijdt allemaal behoorlijk,' grinnikt Boogaardt. En wat vooral is veranderd, is de hoeveelheid. 'We hebben nog niet eerder in een tijd geleefd dat we zó veel beelden op ons af kregen gevoerd,' zegt Van der Schoot. 'Ik heb van mijn jeugd drie filmpjes en een paar fotoboeken, maar mijn kleine nichtje is omringd met beelden van zichzelf.' Het internet, de ingebouwde camera's op computers en de smartphones zorgen ervoor dat kinderen van nu met het grootste gemak filmpjes en foto's van zichzelf maken die ze op hun Facebook-pagina aan de wereld presenteren, waar hun 'vrienden' ze beoordelen. 'Er is een enorme focus op de buitenkant: hoe sta ik erop, hoe zie ik eruit.'

Wezenloze blikken

Toen ze bij hun eerste onderzoek in de Bimboweek met een camera en een monitor een paar videoclippen gingen naspelen, merkten de theatermakers wat er gebeurt als je voortdurend naar je eigen beeltenis kijkt. Van der Schoot: 'Je kijkt alleen nog maar naar dat beeldscherm, en je verdwijnt in dat beeld.' Boogaardt: 'Het heeft een onthechtende werking, je verliest jezelf een beetje. We durven ook veel meer voor de camera. Als ik tijdens de voorstelling om me heen kijk, schrik ik altijd van wat we eigenlijk staan te doen.'

De leegte die het publiek bij *Bimbo* gaandeweg voelt, wordt niet alleen opgeroepen door de wezenloze blikken van de vrouwen. Het is ook het gebrek aan contact. De bimbo's in beeld kijken nooit naar elkaar. Ze lijken naar het publiek te kijken, maar als toeschouwer weet je dat de actrices op de speelvloer jou alleen maar op de rug zien. Van der Schoot: 'Terwijl het theater nou juist de plaats is waar het contact met echte mensen wordt gekoesterd.'

De voorstelling maakt je murw, en kwaaiig over de uitverkoop van het vrouwenlichaam die momenteel gaande is. Maar het verzet dat je bij de vijf actrices voelt, stemt je ook vrolijk en hoopvol. Na afloop van *Bimbo* hebben opvallend veel toeschouwers de behoefte om nog even met de makers te praten, als om het contact te herstellen. Oudere bezoeker vertelt dat ze blij zijn dat jonge vrouwen aan de slag gaan met hun 'feministische erfenis'. Jonge meiden willen hun gedachten delen over wat ze hebben gezien. En als er iemand komt melden dat de voorstelling op den duur saai werd, is dat in het geval van *Bimbo* een compliment. ■

Bimbo speelt t/m 22 december, www.bvds.nu

Een scala aan verleidelijke vrouwfiguren: 'Het is een soort fuik, je ontsnapt er niet aan'

De actrices werken zwijgend voor de camera's